

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno, četletno K 16.50.

Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 16. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Stari tir.

Deset mescev imamo komaj Jugoslavijo, toda na zunaj in znotraj še ne dokončano. V Parizu še niso rekli končne besede o naših mejah. Tisoči in tisoči Slovencev ječi pod italijanskim jarmom ter komaj čaka ure odrešenja. Tudi na znotraj nismo še uredili svojega gospodarstva. Gre za rešitev najvažnejših vprašanj: valuta, agrarna reforma, carina itd. Življenje tisočev in tisočev državljanov našega kraljestva je odvisno od hitre in zdrave rešitve teh vprašanj. Vsakdo bi mislil, da ne bo v Jugoslaviji poštenega človeka, ki bi z vsem srcem ne želel, da se vse to uredi, ki bi z vsemi sredstvi ne delal na to, da dobimo urejeno državo in zadovoljne državljane. To se je dalo vsaj sklepati iz soglasnega navdušenja pri ustanavljanju naše države. Kakor hitro je bila pa država še le napol ustanovljena, že smo opazili na gotovih straneh zopet one stare grehe, one stare navade, ki so našemu narodu povzročile že toliko gorja in zla.

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(39)

Zdravnik je letel k šotoru. Videlo se mu je, da je iznenaden. In gesta, ki jo je napravil pri vstopu v šotor proti sodniku, je vzbudila v meni neko pričakovanje, vsled katerega sem bil še bolj oprezen.

Vse je šlo po sreči. Prav nič se nisem čudil, ko je prišel zdravnik s strežajko iz šotor, na kar je šel z njo v senco dreves, kjer sta imela kratek pogovor. Če bi po tem posvetovanju, zopet sama odšla v šotor, tedaj bi moral vedeti, da je bila zadeva končana, in da se je zdravnik odločil, uveljaviti svojo avtoriteto napram sodniku. Toda ostala je zunaj, in sodnika sta povabila, naj se udeleži njunega pogovora. In ko so zopet odšli iz sence dreves, so se pričeli bližati šotoru.

Sodnik, ki je šel zadnji, je šel mimo šotorove odprtine. Bil sem dovolj daleč v šotoru, da ni videl nobenega mojega pregiba. Potem sem takoj izbral položaj, da sem zlezal iz svojega kota čez prostor ter se pri tem držal v senci, ki jo je delal šotor v mesečini.

In tako sem čepel prav blizu šotor na tleh, približal uho platnu ter poslušal.

Ce pride politik na vrhunec svoje slave, če vidi, da ga ljudstvo od vseh strani pozdravlja ter nosi po rokah, tedaj se prevzame in hoče postati absolutni gospodar, diktator. Tako je bilo z dr. Šusteršičem, ki kot načelnik Slovenske ljudske stranke in kot deželni glavar bivše vojvodine Kranjske ni poznal nobenega gospodarja nad seboj. In prav taka izpremema se je zgodila s sedanjim voditeljem Slovenske ljudske stranke, z dr. Korošcem. Prišel je namreč do prepričanja, da mora on in ravno on biti odločilni činitelj pri vsakem dihu naše države. Ko so se zbrali odposlanci troedinega naroda v Beogradu, da uredijo državo, smo vsi pozabili na one udarce, ki nam jih je delila ravno ona stranka, ki ji načeluje zdaj dr. Korošec. Tudi naprednjaki so mu sledili ter ga navdušeno aklamirali kot voditelja Slovencev in kot ministrskega podpredsednika, ker so bili prepričani, da je pustil na Dunaju svojo staro klerikalno suknjo. Toda kakor hitro je prišla klerikalna stranka s pomočjo jugoslovanskih demokratov v Beogradu do veljave in do ugleda, je

Slišal sem glas strežajke, ki je govorila prijazno in prosiče. Predstavljal sem si jo, kako je pri glavi bolnika na tleh klečala ter mu tiho šepetala v uho. Njene besede so se glasile:

»Vi imate veselje do diamantov, gospod Fairbrother. Večkrat sem že to opazila. Vi vedno tako ljubeče opazujete prstan na svoji roki. Vsled tega sem ga vam tudi pustila, čeprav sem se včasih bala, da se bo izgubil ter padel čez zidovje in skalovje. Nisem se motila. Je li ne?«

»Da«. — Odgovoril je z velikim trudom, vendar pa dovolj razločno. — »Nima velike vrednosti. Rad ga imam, ker — —«.

Zdelo se je, da je preslab, da bi končal stavek.

Nastal je odmor, med katerim se mu je še bolj približala.

»Vsi imamo take majhne spomine«, je nadaljevala. »Nikdar pa nisem mislila, da kamen, ki ga imate, ni dragocen. Pozabila pa sem, da ste lastnik velikega in slavnega diamanta. Že večkrat sem o tem čitala v časopisih. Seveda če imate tak kamen, potem vam je ta zelo majhen in brez vrednosti!«

»Da; ta tukaj ni nič — nič —«.

Kakor se mi je zdelo, je pri tem obrnil glavo v stran.

»Gospod Fairbrother«, je nadaljevala

zašla v stari tir. Pričela je zopet ono klerikalno protekcionistično politiko, ki ubija vse, kar ne trobi v klerikalni rog. Čeprav niso delali glasno, vendar se je povsod čutilo ono tiho krtovo delo, ki je počasi izpodjedalo in izpodjedalo. Kar čez noč smo zagledali na tem ali onem odločilnem mestu klerikalnega zaupnika, ki se sicer na zunaj nekaj časa kazal le kot Jugoslovana, toda le nekaj časa... In tako so vedno bolj širili svojo moč, svoj vpliv.

V Beogradu pa ni šlo. Bilo je ravno za Slovensko ljudsko stranko bolj umestno, da se država ne konsolidira tako hitro, ker namreč popolnoma dobro ve, da v urejeni Jugoslaviji ne bodo zrastle klerikalna drevesa do neba. Dobromisleči odposlanci naroda so videli, kaj se godi. Spoznali so, da tako ne more iti naprej in so sami vzeli v roko vlado. Tedaj so se pa naši klerikalci pokazali v pravi luči. Odpovedali so vsakó sodelovanje pri urejevanju državnih zahtev ter napovedali najhujši boj možem, ki se ne boje ne dela ne truda, da spravijo, državni voz v pravi tir. Klerikalci so

strežajka. »Oprostite, vendar bi vam rada nekaj povedala o vašem velikem diamantu. Vi ste bolan in niste mogli zaradi tega prečitati svojih pisem. Zaradi tega ne veste, da je imela vaša žena zaradi tega diamanta neprijetnosti. Trdili so namreč, da ni pravi diamant, marveč izborna imitacija. Ali ji smem pisati, da to ni res? Da je to, za kar ste ga vedno označevali, namreč nenavadno velik in čist diamant?«

Poslušal sem začuden. Seveda je bil to zavraten način, izvedeti resnico, popolnoma ženska metoda. Toda ali ne moramo priznati, da je bila zelo modra metoda, morda najmodrejša, ki je bila v teh okoliščinah umestna? Ali se ne bo iz njegovega odgovora razvidilo, da ni ničesar izvedel o smrti svoje žene, kakor so splošno mislili, niti od strani svoje tukajšnje okolice niti od svojih znancev v New Yorku? Ali bo pa smatral odgovor le kot žaljiv dvom glede pristnosti velikega diamanta, ki je bil njegov ponos?

Mrmranje — drugače ne morem označiti ta glas — se je zaslislalo iz njegovih vročinskih ust ter zamrlo v nerazumljivem jecanju. Takoj nato je ostro vskliknil in razločno. In slišal sem besede:

»Ni imitacija! Ni imitacija! Bil je solnce! Krasota! Neprekosljiv! Gorel je in žgal! Tu ga vidim, vidim —«.

(Dalje pribl.)

V mariborskem okolišu ne bo glasovanja. — Nemške laži. — Umikanje.

Dunaj, 1. septembra. Posebni poročevalec »Neues Wiener Tagblatt«, Eugen Lenhoff, poroča iz St. Germaina svojemu listu:

Kakor izvem, se je najvišji svet danes še enkrat posvetoval o mejah Štajerske proti Jugoslaviji in je pri tem prišel do novega zaključka. Ne bo prišlo do plebiscita v mariborskem okolišu. Namesto tega pa bomo dobili brez glasovanja Radgono in levi breg Mure. Vsled tega sklepa se razveljavi predvčerajšnji sklep, kar pomenja uspeh Tardieua nad Tittonijevim predlogom, ki je bil za nas ugodnejši in po katerem

zopet postavili svoje strankarske interese nad narodove in državne interese. In s tem dejstvom moramo računati. Četudi bodo morda danes ali jutri nekoliko skrili svoje roge, bo to le hipna hinavščina — slovenska ljudska stranka je v svojem bistvu, v vsem svojem delu zašla zopet v stari tir, po kateri jo je vodil izdajica dr. Ivan Šusteršič.

Davščina od prirastka na vrednosti premičnin.

Prijatelj našega lista nam piše: Poročali ste svojčas obširno glede naredbe deželne vlade z dne 17. avgusta 1919. z katero je razširila ista veljavnost davščine od prirastka na vred-

naj bi se vršilo glasovanje v mariborskem sodnem okraju. Tardieu je namesto tega, da dovede do zmage jugoslovansko stališče, še predlagal, naj se cona glasovanja omeji z gospodarskega stališča, to se pravi razširi. S tem bi se pritegnilo slovensko ozemlje v plebiscit. Po dolgi debati v najvišjem svetu je zmagalo to naziranje. Zdaj se je moralo umakniti novi določbi, s čemer se vsaj nekaj reši.

(Kolikor smo pa mi podučeni, pa Nemci niti tega ne bodo dobili. Vsaj razvidno že iz brzojavk, ki so od dne do dne menjavajo, kakor je ravno dr. Rennerjevo razpoloženje.)

nosti na premičnin za Krajnsko tudi na Slovenji Štajer. Izrazili ste upravičene dvome glede pravičnosti postopanja vlade, kakor glede upravičenosti tega zakona v sedanjih obliki.

Zdaj prihajajo iz Ljubljane prvi tozadevni plačilni nalogi in se pokaže, da to ni več davek marveč delna oddaja premoženja.

Predvsem se je pokazalo, da je gospodom v Ljubljani pojm prirastka na vrednosti, očitno popolnoma tuj. Obče znano je, da je v pretežni večini ostala vrednost v prometu se nahajajočih predmetov popolnoma isti, kar se prav dobro vidi pri izmenjavi blaga, sosebno pa pri vrednosti zlatega denarja, da pa je kupovalna moč papirnatega denarja padla tako, da se mora sedaj šteti skoraj 10 kratne vsote papirnatega denarja za isti predmet, kateri se je dobil za eno devetino v času, ko je bil papirnat in zlati denar še skoraj iste vrednosti.

Posledica tega pojava tedaj ni prirastek na vrednosti v prometu stoječega predmeta,

Vlom v zagrebško mestno blagajno. V noči od torka na sredo so nedorastli fantalini vlomili v blagajniške prostore na zagrebškem magistratu. Navrtali so eno izmed blagajn ter odnesli manjšo vsoto denarja. »Agramer Tagblatt« ne navaja ukradenega zneska, pač pravi, da je škoda na prevrtani Wertheimerici mnogo večja nego na ukradenem denarju. Kakor drzni so bili vlomilci, se vidi iz tega, da je blagajna v prtiličju, kjer neprestano koraka straža, in vrhutega tik policijske stražnice. Vlomilcev, ki so delali najmanj tri ure, ni nihče opazil.

En milijon kilogramov tobaka zgorelo. V tobačni tovarni v Pantinu je izbruhnil velik požar. Zgorelo je en milijon kg tobaka za nosljanje. Škoda znaša več milijonov frankov. Približno tisoč delavcev je postalo brezposelnih.

Tekmovanje škofa z generalom. Na otoku Wight sta se pred kratkim udeležila tekanja z ovirami škof iz Peterborougha in general Seely, vodja angleška ministrstva za zrakoplovstvo. Škof je prišel kot tretji na cilj in je premagal generala, ki je ostal precej daleč za njim.

Velika žepna tatvina na Dunaju. V četrtrek zvečer je bil na južnem kolodvoru na Dunaju okraden trgovec Ruggiero Riachino iz Trsta. Nekdo mu je vzel črno usniato listnico, v kateri je imel tri bankovce po 1000 dolarjev, 40 bankovcev po 100 dolarjev, 34 bankovcev po en dolar, dva funt šterlinga in sto frankov v papirju, kakor tudi več do-

marveč zmanjšana vrednost onega papirja, katerega rabimo v pretežni večini kot plačilno sredstvo.

Slučajno se imenuje ona jednota, po kateri sedaj še računamo »Krona«, to pa ni več krona predvojnih dni, to je popolnoma drugi denar, kateri je skoraj popolnoma izgubil svojo prvotno zaslonbo v zlatu avstro-ogerske banke in ki ima svojo menjalno vrednost le še v gospodarski moči pojedinih držav, ki so nastale po razsulu Avstro-Ogrske.

Zato je vrednost te »krone« druga na Češkem, druga na Ogrskem, druga pri nas. Ime je ostalo, bistvo pa se je popolnoma premenilo.

Glavni pogršek uporabe zakona z dne 4. junija 1912. leži tedaj v tem, da vtika nadzorstvo deželnih naklad pred temi tudi njemu znanimi dejstvi glavo lik ptiču noju v pesek, in da si izračuna jednostavno prirastek na vrednosti na ta način, da odšteje od sedanje kupnine v kronah ono kupnino v kronah, katero se je plačalo n. pr. za zemljišče leta 1914. in da obdači ta ostanek, ki je vedno prav velik kot prirastek na vrednosti.

Kakor znano se plačuje sedaj za premičnine 6 do 8 krat toliko kakor v letu 1915. V vsakem slučaju pride v poštev zadnje določilo § 13 citirane postave, po kateri znaša ta davek eno četrtino celega t. zv. prirastka, ki pa znaša vedno najmanj eno petino cele kupnine.

Pomislite, več kot 20% kupnine se mora zraven prenosnine odšteti in to kot davek od nekega dobička, katerega v istini skoraj v nobenem slučaju ni.

Naprimen, posestvo kupilo se je leta 1914. za K 4000 in prodalo leta 1919. za K 20.000. Fiktivni prirastek je K 16.000, davek okrog K 4000, radi lepšega par vinarjev manje.

In kako izgleda z prirastkom? Leta 1914 kupil si je kmet dva para volov vsakega za K 1000 tedaj za K 2000, ter še osem krav za K 2000. Če mu je res sedaj kaj prirastlo na vrednosti, od katerega je plačati kar toliko davka, moral bi dobiti za ostanek kupnine vsaj nekaj več živine, kakor za prvotno kupnino. Tu pa se kaže ravno nasprotno. Za K 16.000, kar mu ostane po odšteju davka dobi danes komaj

kumentov. Po sedanjem kurzu znaša vrednost ukradenega denarja okroglo 300.000 kron.

Koliko stane vožnja v Ameriko. Iz Londona poročajo, da so atlantske paroplovne družbe podražile vožnjo v Ameriko v I. razredu za tri funte, v II. razredu za dva funta in v III. razredu za en funt. Visoki dolarski kurs povzroča seveda velike razlike v ceni za potovanje v Ameriko. Tako stane vožnja v I. razred v New York 215 dolarjev, dočim stane vozni listek v Kopenhagnu 800 danskih kron.

Samomor. V Zagrebu se je na klopi pri kemičnem laboratoriju ustrelil 55letni kovaški mojster Ivan Zabrdica. Poleg revolverja so našli pri njem še velik nož.

Poizkušeni samomor. 13letni trgovski učenec Josip Vargović je v samomorilnem namenu skočil v Savo blizu Zagreba. Tamkajšni plavači, ki so to opazili, so takoj priskočili na pomoč in še živega izveli iz vode.

Pred vojnim sodiščem je bil obsojen v Zagrebu na 18 mesecev. Niša Rastožić, ker je ubil svojo ženo, ki je imela z drugim ljubavno razmerje.

Velika tatvina v Celju. V noči od 11. na 12. t. m. je bilo na celjskem kolodvoru ukradenega za 50.000 K usnja od tvrde Stössl. Policijskim agentom se je sedaj posrečilo priti zlikovcem na sled. Pri družini Umek v Zavodni so našli večjo množino skritega usnja. Družino Umek, mater in dve hčeri so oddali državnemu pravdnstvu; nadaljna preiskava je dognala, da sta glavna tatova Avgust Košic in Eric Pečovnik.

Posvetu.

Konsumenti proti draginji v kavarnah. Iz Bukarešte poročajo: Pred par dnevi je prišlo v Bukarešto do velikih demonstracij občinstva proti draginji v kavarnah. Demonstranti so v skupinah udrli v najlepše kavarne na Calea Victoriei in na Boulevardu ter prisilili kavarnarje, da so znižali cene. Delegati lige konsumentov natančno nadzirajo kavarnarje, da se drže predpisanih tarif. Kavarnarji so prosili tudi policijo za pomoč, toda ta je odgovorila, da ni za to, da bi varovala in branila navijačce cen. Cel policijski zbor v Bukarešti je soglasno izjavil, da je na strani občinstva in je skrbel za red.

Tetovirani vojni ujetniki. »North China Herald« poroča o vojnih ujetnikih, ki so prišli iz nemškega ujetništva, sledeče: Vojni ujetniki, ki so se vrnili domov, nosijo znake zadnje oblike hunskega barbarstva. Mnogi so tetovirani po obrazu, vratu in telesu in sicer imajo med drugim tetovirane skice železnega križca, nemških zastav in cesarskih orlov. Žrtve izjavljajo, da so jih Nemci večinoma tetovirali iz same hudobije, včasih pa za kazen za najmanjše prestopke. Mnogi imajo na čelu ali na vratu tetovirane napise »Gott schütze den Kaiser!« in »Gott strafe England!«

Šest vagonov premoga se je potopilo v zemunskem pristanišču vsled slabo namreženih trajektov.

dva para volov, za osem krav bi moral prodati najmanjše še eno takšno posestvo.

Na vrednosti tedaj ni pridobil ničesar, ravno narobe, pač pa mora po previdnosti naše vlade plačati tako ogromen nepravilčen davek.

Zahtevamo zato od našega ministrstva, da naj ali sploh ukine ta od deželne vlade popolnoma neopravičeno diktirani davek, ali pa, da naj naredbenim potom ustanovi, za kateri znesek se ima za odmero tega davka sprejeti takozvane krone pojedinih vojnih let za krono leta 1914.

Drugo, kar nas štajerce še zanima je to, kdo dobi ta denar? Pobira ga nadzorstvo deželnih naklad krajinskih. Kakor se nam zdi, plačujemo sedaj mi še Sušteršičeve dolgove pri Završnici.

Prosimo naše poslance, da napravijo tukaj red.

Političen pregled.

Pogajanja za preosnovo vlade. Petkova seja Narodnega predstavništva je bila izredno dobro obiskana. V zborniškem posloju se je zbrala silna množina ljudi, tako, da je bil vsak prehod nemogoč. Galerije so bile do zadnjega mesta zasedene. Splošno je vladala silna napetost, ki je vedno naraščala, zakaj podžigale so jo razne verzije, ki so se širile o političnem položaju in vladnem postopanju. Pojavile so se govorice, da je padec vlade gotova stvar in da pride do vojne diktature. Nervoznost je dosegla vrhunec, ko je prišel v zbornico dvorni maršal Balugdžič. Njegov prihod je ojačil govorice po možnosti vojne diktature. Vse te govorice pa so bile neosnovane in pretirane. Dejstvo je, da se vrše danes razgovori o sestavi koncentracijskega kabineta, ki se znajo podaljšati pozno v noč, ker se mora položaj do jutri brezpogojno razjasniti. Kolikor je znano, se Demokratska Zajednica z radikali resno razgovarja. Da-li pride do sporazuma, se ne more pozitivno trditi. Tudi se sedaj še ne ve, kako vlogo igrata pri teh razgovorih Narodni in Jugoslovanski klub ter ostale manjše parlamentarne skupine. Položaj se menja od časa do časa. Vsekakor se opaža v opozicijskih vrstah popuščanje, demokrate kakor tudi opozicija pa kažejo dobro voljo za končni sporazum.

Donavska federacija. Dunajska poročila o podrobnostih pri začasnem odstopu nadvojvode Jožefa in pri zopetni sestavi ministrstva Friedrichovega na Ogrskem zbujaajo nov sum nemških republikancev. Agenti entente v Budimpešti in na Dunaju podpirajo namen ogrskih mogotcev, dobiti v novi narodni skupščini večino za habsburško upraviteljstvo na Ogrskem. Konservativno nemško časopisje potrjuje, da deluje ogrska monarhistična večina pri volitvah za narodno skupščino, zlasti v čisto madžarskih komitatih nižine med Tiszo in Donavo. Zmago takih stremeljenj pospešujejo francoski politiki, ki žele ustanovitev protinemške Donavske zveze. Preprečenje priklonitve Nemške Avstrije k Nemčiji je tem politikom le začasen uspeh na poti k Donavski federaciji. Zastopnikov te politike nikakor ne straši možnost, da bi povratku k monarhiji na Ogrskem mogle slediti podobne nove tvorbe v Nemški Avstriji in v Nemčiji. Francoski imperialisti bi rajši videli razkroj Nemčije v vrsto manjših, slabotnih monarhističnih stvorov, kakor pa zagotovljeno bodočnost velike svobodne nemške države. Na tej podlagi presojujejo na Nemškem tožbe, ki se v francoskem časopisju in v debatah parlamenta o versailleski pogodbi ponavljajo tako pogostoma, tožbe, da ni dosežen pravi vojni smoter Francije, namreč razkroj državne enote Nemčije, marveč da je po ustavnem delu weimarske narodne skupščine postal celo iluzoren.

Dnevne novice.

Povratek naših ujetnikov iz Nemške Avstrije. V soboto zvečer je došel iz Nemške Avstrije okoli 18. ure v Maribor transport naših

vojnih ujetnikov, ki so bili ujeti na Koroškem. Bilo je 13 častnikov in 828 mož. Vlak z našimi ujetniki iz Nemške Avstrije se je v Špilju srečal z vlakom nemških ujetnikov iz naše države. V Mariboru jih je sprejel mestni poveljnik podpolkovnik Zwiern, v imenu mestne občine pa mag. ravnatelj Köchler. Naše vrle narodne dame, na čelu jim gospa Balonova in gospa dr. Lipoldova, so ujetnike postregli z okrepčili, jestvinami, pivom, vinom, čajem in kavo. Prišli so precej sestradani. Med pogoščenjem je zelo pridno igrala vojaška godba. Omeniti moramo, da sta prispevala zelo mnogo tudi kolodvorski restavratore Stickler in pa hotelir Friedl, čegar hčerka je tudi pomagala streči. Vlak se je potem odpeljal v Ljubljano. Nekaj vojakov je ostalo tukaj.

Potovanje preko laške demarkacijske črte. Tržaški listi pišejo: Glasom naredbe vrhovnega poveljništva z dne 31. julija t. l., ki jo je priobčil uradni „Osservatore Triestino“ v svoji 178. številki z dne 18. t. m., za prekoračenje demarkacijske črte ni več potrebna posebna prehodnica, marveč zadostuje potni list za inozemstvo, ki ga izdajajo pristojne oblasti v zmislu namestništvene naredbe z dne 23. julija 1919, št. 895. — V Julijski Benečiji izdaja potne liste za inozemstvo v Trstu generalni civilni komisar, na ostalem ozemlju pa civilni komisariji. — Za potovanje v Julijski Benečiji izven občine navadnega bivališča je potrebna kakšna listina o istovetnosti, kakor potni list za inozemstvo ali tuzemstvo, propustnica ali pa posebno dovoljenje poveljništva kralj Karabinerjev, ki jim načeljujejo častniki. — Potne liste za tuzemstvo izdajajo župani, vidirati jih pa morajo civilni komisariji.

K dvomesečni orožni vaji sta vpoklicana letnika 1886 in 1887 in sicer letnik 1887 na dan 15. septembra in letnik 1886 na dan 22. septembra. Sočasno smo izvedeli, da bo letnik 1898 odpuščen od vojakov in sicer moštvo s primkom začetne črke A—M dne 8. septembra, ostalo moštvo pa dne 22. septembra. To pa le ono moštvo, ki se je pravčasno odzvalo vpoklicu meseca januarja. Vsi po 1. marcu prezentirani bodo ostali še toliko časa v vojaški službi, da bodo odslужili zamudno dobo.

Promet z zasedenim ozemljem. Novi tržaški guverner Cinfelli je izdal naredbo, s katero se dovoljuje čez demarkacijsko črto uvoz in izvoz vseh vrst blaga, razen onega, ki je v Italiji prepovedano.

Novinci, roj. leta 1896—1898, ki še dosedaj niso odslужili predpisanega roka v kadru in se imajo rekrutovati, a se nahajajo sedaj v žandarmerijski, finančni, poštni ali železniški službi in so zato vojaščine oproščeni, morajo takoj v aktivno vojaško službovanje. V poštev pridejo oni, ki še dosedaj niso odslужili predpisano prezenčno službo kot vojaki in sicer neglede na to, je-li so bili svoječasnno asentovani ali pa samo prebrani za črnovojniško službo. Prizadete oblasti in uradi javijo nemudoma seznam tega moštva 44. pukovski okružni komandi v Mariboru.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) opozarja stranke, katere so podpisale pri njej 4% državno posojilo (bone), da lahko dvignejo došle komade med uradnimi urami proti vračilu začasnih potrdil.

Sokolski vestnik

Zlet „Mariborske Sokolske župe“ k Sv. Barbari pri Mariboru. Gospod urednik! Vsak dan sem pričakoval, da Vam bo kedo poročal o tem izletu. Ker pa se ni nihče yglasil, skušal Vam bom jaz opisati to krasno prireditve. Res, tako krasna, tako lepo uspela, da je pač ne smemo pozabiti. Ne bom Vam na široko opisal pot iz Maribora do Sv. Barbare. Samo to omenim, da je bilo lepo število Sokolov in Sokolic, posebno pa sokolskega naraščaja, kateremu se je pridružilo precej prijateljev Sokolstva, ki so pri krasnem vremenu korakali vesele p smi pojoč. Pri Sv. Barbari se je na vrtu gostilne g. Kosarja razvila že pred začetkom veselice prijetna zabava mariborskega in lenarškega Sokola. Z velikim navdušenjem so bili sprejeti

Sokoli in Sokolice iz Ptuja in Strnišča, ki so došli peš, na konjih in vozovih. Začeli so se proizvajanja Sokola. Nastopali so Sokoli, Sokolice in naraščaj s prostimi vajami. Mnogobrojno kmečko občinstvo je z zanimanjem sledilo preciznemu izvajanju. Drastična je sodba nekega kmeta o prostih vajah: Rekel je svojemu sosedu: „Veš, to delati ni kunšt, pa da delajo vsi glih na totem in ovem eki, to je kunšt!“ Največje odobravanje pa je žel nastop Sokolov na drogu. Na koncu nastopa je predsednik Mariborske Sokolske župe dr. Irgolič v vznesenih besedah slavil sokolsko idejo, in vzgojo mladine k ljubezni do naroda, k požrtvovalni ljubezni do naše mlade Jugoslavije. Ko je omenil naše neodrešene južne brate in sestre, ki še ječijo pod tujim jarmom in za katerih odrešenje mora biti pripravljen vsak pravi Sokol žrtvovati svojo kri, sem videl solze v očeh naših vrlih Sokolicbegunk. Ta prireditev Sokola je torej nad vse pričakovane lepo uspela. Koga bi naj pohvalil? Gotovo Sokolska društva iz Maribora, Ptuja, St. Lenarta in Strnišča, posebno Sokolice iz Strnišča. Veliko zasluge, da je prireditev tako lepo uspela, pa si je iztekel g. dr. Irgolič, ki je vodil vse predpriprave in na lastne stroške prepeljal telovadno orodje. Na zdar! Udeleženeec.

Umetnost in književnost.

Dramatična šola v Mariboru. Na rarna vprašanja, ki krožijo nepojasnjena med mnogimi vnetimi bodočimi gojenci in gojenkami, gnanja gledališka pisarna, da se bo šola vršila v delavnikih po možnosti le ob večernih urah, in ob nedeljah dopoldne. Pouk bo seveda brezplačen, kar bo gotovo zelo ugodno vplivalo na vse one, ki se zanimajo za slov. igralsko umetnost. Zatorej opozarjamo in vabimo še enkrat na vpisovanje. Dramatična šola se otvori v prvih dneh septembra. Točen datum in uro otvoritve objavimo pravočasno.

Abonement slov. mestnega gledališča. Abonenti so se že pridno začeli oglašati z naročili in nujno opozarjamo vse one, ki so svoječasnno ustmeno izrazili željo, da bi se radi abonirali, da naj se sedaj nemudoma — dokler še ni prepozno — potrudijo v gledališko pisarno, da se jim rezervirajo oni prostori, ki jih žele. Prepozna naročila se žal ne bodo mogla ugodno rešiti, ker vsak abonent želi imeti čim lepši in boljši prostor.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Nemškoavstrijska mirovna pogodba.

Dunaj, 1. septembra. „Deutschösterreichische Staatskorrespondenz“ poroča: Ker se bo državni kancelar dr. Renner skoro gotovo v petek, dne 5. septembra vrnil na Dunaj, se bo sestel glavni odsek v soboto, narodna skupščina pa v nedeljo, dne 7. septembra.

Vsi vojni ujetniki se vrnejo iz Italije meseca septembra.

Rim, 31. avgusta 1919. Agenzia Romana poroča, da je italijanska vlada sporazumno z alijanci sklenila, pospešiti pošiljanje vojnih ujetnikov v domovino tako zelo, da bodo vsi transporti v drugi polovici septembra popolnoma končani.

Francozi zasedejo Bolgarsko.

Versailles, 31. avgusta 1919. Kakor poročajo iz Sofije, je francoski general Franchet d'Esperey sklenil, da da zasede Bolgarsko od francoskih čet do ratifikacije miru. V Sofiji, Varšavi in Šumli so proklamirali obsedno stanje. Bolgarska agentura tudi poroča, da je pri razoroževanju bolgarskih čet prišlo do spopadov.

Na Legatovem zasebnem učilišču v Mariboru se prično 1. oktobra 1919 novi tečaji za stenografijo, strojepis, pravopis in poslovni nastavki, računstvo v zvezi s temeljnimi pojmi navadnega knjigovodstva, lepomis ter slovenski in nemški jezik.

Vpisuje se in daje pojasnila vsak dan od 11.—12. ure dopoldne. Zasebno učilišče Legat v Mariboru, Vetrinjska ulica 17, 1. nadstropje.

Prospekti brezplačno.

Sadna stiskalnica

(na kolesih) za 8—10 meterskih stotov, se takoj prodaja ali zamenja za kmetijski stroj. Witzler, Maribor, Gospodska ulica 15.

Kupim gostilno

ali posestvo v Mariboru ali njega bližini. Prednost ima gostilna s posestvom in gospodarstvom. Ponudbe naj se pošljejo na župansko Bistrica pri Pliberku.

Kupim

vsako množino sena, slame in ovsu, ter plačam isto takoj po najvišji dnevni ceni.

E. Konjedic, Maribor

Koroška cesta št. 80.

Pohišstvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdki za pohišstvo

KAREL PREIS, Maribor

Stolni trg št. 6.

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni cveki, drete, platno.

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo i. t. d. katero imam vedno v zalogi.

Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tirdka z la. referencami.

Import in Eksport

Ferdo Sert, Maribor

Koroška cesta 21.

Pletenje, pod-
pletenje in popravila nogavi

prevzame

Strojna pletarna Valburge Oma
Maribor, Šolska ulica 4.

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogo

Sodnijska ulica 17

priporoča se občinstvu.

Mariborska
specijalna

delavnica za
popravila ul

F. Kneser i drug
Grajska ulica št. 5.

Trgovina kolonijalnega blaga
na debelo in drobno

Vladimir Pavlišek

Maribor, Grajska ul. 16

se priporoča!

V zalogi »Tiskovne zadruge« v Mariboru
je izšla brošura

„Jugoslovanska mučenika
Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1.— K, s poštnino 1'05 K.
Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom
pri večjih naročilih 10% popusta.

Agitirajte za „Mari-
borskega Delavca“ in
med prijatelji našega
tiska za „Tiskovno za-
drugo“ v Mariboru.

MALA OZNANILA.

Lončarska pomočnika se sprejmeta ta-
koj proti plači in
hrani. Fran Heuffel & dediči, tovarna peči in
štedilnikov, Glince 258 pri Ljubljani.

Odvetnik

dr. Matej Osenjak

naznanja, da se je preselil iz Gradca v Maribor in
da ima svojo odvetniško pisarno

v Marijini ulici št. 10

(poprej pisarna dra. Karla Faleschinija).

Telefon št. 112.

V družbi: Odvetnik dr. Franjo Lipold.

Odvetnik

dr. Franjo Lipold

naznanja, da se je preselil s svojo odvetniško pi-
sarno v Mariboru iz Freihaus ulice št. 2

v Marijino ulico št. 10

(poprej pisarna dra. Karla Faleschinija).

Telefon št. 112.

V družbi: Odvetnik dr. Matej Osenjak.

Arhitekt

Hubert Misera

mestni stavbinski mojster

Maribor, Cesarška cesta št. 20, Lutrova ulica št. 10

prevzame

vsa stavbinska in tesarska dela, adaptacije,
popravila, nove stavbe, strokovnjaško in po
najnižji ceni.

Zaloga apna, cementa, opeke in drugih stav-
binskih potrebščin.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fond nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi,
proti trimesečni odpovedi s 3 in četrti odstotkov čistih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, de-
vize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predlaga na vrednostne papirje
ia blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.